

Een schuitje dobberde naar zee (Blz. 359)

— Gij hebt wel gehandeld, Livia naar hier te voeren, zeide Valeria. Ook gij kunt te Athene verblijven, want het zoude onvoorzichtig zijn, naar Rome terug te keeren. Ik zal met mijne moeder beraadslagen over de middelen, welke wij moeten aanwenden, om onze fortuin te redden, die wij grootendeels in de keizerlijke stad hebben achtergelaten.

Terwijl Augusta de zieke naar het in aller haast voor haar bereide vertrek had doen overbrengen, herinnerde zij zich de woorden

welke zij voor het vertrek uit hare vaderstad tot Livia richtte.

Thans verheugde het haar innig, dat zij in de gelegenheid was de belofte te vervullen, aan hare vriendin in den vorm eener uitnoodiging gedaan.

Augusta kon zich evenwel ook niet ontveinzen, dat het den prefekt misschien niet verborgen zoude blijven, dat zij een door den keizer veroordeelde persoon herbergde.

Een en ander zou haar ongetwijfeld vele onaangenaamheden berokkenen.

De slaaf en Drusille werden daarom verzocht, de zaak geheim te houden hetgeen hun niet moeilijk viel ter oorzaak van den afschrik, hun door de vreeselijke tooneelen ingeboezemd.

Had Drusille het lijden harer broeders en zusters in Christus al niet met lichamelijke oogen aanschouwd, toch had zij hunne smartkreten opgevangen, die haar tot het einde harer dagen als een wreede muziek in de ooren zouden klinken.

Terwijl Valeria aan Livia de teederste zorgen wijdde, scheen zij haar misnoegen op hare zuster en op Cecilia te vergeten.

De toestand der zieke was zoo gevaarlijk en de geneesheeren hadden zoo nadrukkelijk rust en kalmte voorgeschreven, dat het allen slaven, tenzij Drusille, verboden was, den drempel van het ziekenvertrek te overschrijden.

Men vreesde namelijk, dat iemand zoude antwoorden op de vragen, welke Livia onophoudelijk tot hare verzorgsters richtte; die vragen herinnerden haar de smartelijke tooneelen, die voor alles uit haar geest moesten verdwijnen, wilden zij niet de schadelijkste uitwerking hebben.

Valeria legde in het verzorgen der kranke een groote mate van geschiktheid aan den dag, zoodat Livia in haar bijzijn immer rustig en kalm was.

Op zekeren dag verzocht zij Valeria iets voor te lezen, en dit verzoek werd met eene zoo natuurlijke stem gedaan, dat men konde meenen, dat zij het gebruik harer verstandelijke vermogens terug bekomen had.

Valeria begreep niet, welke lezing zij wenschte te hooren, doch het gezond verstand raadplegende, oordeelde zij met recht, dat het bewuste geschrift het geloof der Christenen moest betreffen.

Daarom nam zij zich voor, aan Dionysius een zoodanig werk ter leen te verzoeken, als Drusille het ten minste niet bij de manuscripten had gevoegd, welke zij van Rome medebracht.

Aanstands toog zij aan het werk, om het verlangen der dierbare zieke te bevredigen.

Zoodra de jonkvrouw kennis had gekregen van de tegen de Christenen verwekte vervolging, gevoelde zij lust, eenige hunner boeken te lezen.

Reeds eerder had zij wellicht dien wensch gekoesterd, doch tot nu toe had zij immer gearzeld, er gevolg aan te geven.

Zij kon het zich niet ontveinzen, zij was er van overtuigd, dat haar vader in het geloof der Nazareners deze wereld verlaten had.

Ook herinnerde Valeria zich, dat Sempromius haar plechtig had vermaand, het licht te zoeken, onverschillig waar het te vinden was.

Was het dus niet haar plicht, deze aanbeveling te volgen, dien welgemeenden raad gehoor te geven?

Almachtige God! ondoorgrondelijk zijn uwe wegen, onnaspeurlijk voor het menscheijke verstand... Neen, wij zullen niet trachten uwe verheven raadsbesluiten te toetsen!

Valeria vroeg aan Drusille het koffertje, waarin de manuscripten harer meesteres gesloten waren.

Zoodra men haar die geschriften gebracht had, ontrolde de jonkvrouw een perkament en begon met luider stem de Bergrede te lezen. Nauwelijks had zij die heerlijke regelen ingezien, of zij begreep, dat Degene, die zulke verhevene woorden gesproken had, geenszins een gewoon mensch kon wèzen.

Met klimmende belangstelling vervolgde zij de lezing en erkende weldra dat het hooren dier voor haar vreemde woorden een allergunstigste uitwerking op de zieke had.

Livia scheen met gespannen aandacht te luisteren en verviel een weinig later in een rustigen, versterkenden slaap.

Valeria las den inhoud van het perkament tot aan de laatste letter.

— Waarlijk, dat schijnt een uitmuntend geneesmiddel te wèzen, sprak zij tot Drusille, die geen oogenblik van de legerstede harer dierbare meesteres week.

— Als mijne meesteres die heerlijke woorden nog eenmaal konde hooren, dan zou haar kranke geest genezen zijn.

— Gij meent dus, dat ik haar dagelijks een weinig voor moet lezen? hernam Valeria.

Plotseling trad Albina de kamer binnen, hetgeen hare zuster niet zeer prettig vond, daar zij nog immer het kostbare manuscript in de hand hield.

Albina bespeurde aanstonds de ontroering, waarvan Valeria's gelaat de sporen droeg en zij begreep tevens, dat hare zuster de verhevene woorden gelezen had, welker betekenis haar weleer door Livia verklaard was.

Voor het oogenblik echter meende zij zulk een teeder punt niet te moeten aanroeren.

Zij besloot echter niet op te houden de vurigste beden ten Hemel te sturen, opdat het toch eens den Almachtige zoude behagen, den sluier weg te nemen, welke voor hare dierbaren het licht des Evangelies verborg.

Zoude dat licht, die ster, voor haar opgaan? Zij wist het niet, doch zag hoopvol op tot Hem, die gezegd heeft:

— Komt allen tot mij, gij die belast en beladen zijt! Komt, vreest niet, ik zal u verkwikken!

Eenige oogenblikken later vernam Albina uit den mond van Cecilia, dat hare zuster inderdaad de H. Boeken ter hand had genomen.

Deze gelukkige tijding was eene lichtstraal in het hart der jonkvrouw, die thans een harer vurigste wenschen vervuld zag.

Albina, Drusille en Cecilia knielden dankbaar neder en smeekten den H. Geest, dat Hij, de Bron van alle wijsheid, Valeria zoude voorlichten op den weg, die haar uit den doolhof van het oude heidendom naar het Beloofde Land voeren moest.

HOOFDSTUK XLVI

HET BLIJDE WEDERZIEN

De treurige tijding van de vervolging, welke de wreede Nero tegen de Christenen had verwekt, werd aan de kleine Atheensche Kerk medegedeeld.

De leden dezer Kerk meenden wel te handelen, hunne broeders van Corinthe eveneens niet onkundig te laten van het gebeurde.

Lucius had door zijn goed gedrag het vertrouwen der Christen gemeente verworven, en daar men in deze hachelijke omstandigheid een vaardigen bode noodig had om de brieven van Dionysius naar Corinthe over te brengen, werd hem die eervolle last opgedragen.

Arnobios was niet weinig verheugd, dat men het oog op zijn pleegzoon had geslagen, zoodat hij den knaap gaarne ontsloeg van de werkzaamheden waaraan hij zich anders wijdde.

Lucius had door zijne zachtmoedigheid en dienstvaardigheid aller genegenheid tot zich getrokken, zoodat hij de lieveling der klanten geworden was.

De zaken waren door zijn toedoen tot zulk een bloei gekomen, dat Arnobios den Hemel

dankbaar was voor de hulp, hem op zoo onverwachte wijze geschonken.

Junia echter verzette zich met alle kracht tegen de voorgenomen reis en wees met nadruk op de gevaren, aan zulk een tocht verbonden.

Arnobios noch Lucius waren geneigd hare bewijsredenen voor goede munt aan te nemen: er moest ongetwijfeld eene andere oorzaak bestaan.

Het verzet van Junia stond wellicht in verband met haar laatste bezoek aan Corinthe, en juist dit deed den knaap het voornemen opvatten een nauwkeurig onderzoek naar het verblijf zijner moeder in te stellen, zoodra hij zich van den hem opgedragen last gekweten had.

Men behoefde hem geenszins eene groote mate van bescheidenheid aan te bevelen.

Zoodra de brieven geschreven en verzegeld waren, vertrok Lucius, zonder acht te slaan op de eerste sneeuwvlokken, die als boden van den naderenden winter nedervielen.

Overigens sneeuwde het in Griekenland

slechts zeer zelden, en daarenboven ging naar het volksgeloof en bij dergelijk weder ondernomen tocht met vele gevaren gepaard.

Het was dus meer dan waarschijnlijk dat de jeugdige boodschapper, op de vijftien uur afstands, welke Athene van Corinthe scheidde, niemand zoude ontmoeten.

Deze omstandigheid zoude hem van alle onbescheiden, nieuwsgierige vragen vrijwaren.

De eenzaamheid verontrustte hem weinig, want hij had eene gewichtige zending te vervullen, terwijl ook nog andere gedachten hem onophoudelijk voor den geest zweefden.

Als hij niet gedwongen was, zijn tijd in nuttelooze woordenwisseling te verkwisten, kon hij namelijk op zijn gemak middelen beraamen, teneinde het verblijf zijner teederbeminde moeder te ontdekken.

Strekte Corinthe haar inderdaad tot schuilplaats? Hij wist het niet, doch meende redenen te hebben, zulks te gelooven.

Onverwijld na zijne aankomst zou hij de brieven aan den priester der Kerk ter hand stellen en vervolgens de voorbijgangers onderwerpen.

Ook nam Lucius zich voor, een bezoek te brengen aan Phoebe, die het geld voor Cecilia's vrijkoop overgezonden had.

Als hij de edele vrouw in het kort zijne geschiedenis verhaald had, zoude zij voorzeker niet weigeren, hem in zijne nasporingen hulp te bieden.

Alzoo luidde het door den jongeling vastgestelde plan.

Toen hij na verloop van twee dagen vermoeid en met gezwollen voeten Corinthe bereikte, begaf hij zich, zonder tijd te verliezen, naar de woning des priesters, wien hij verzocht hem mede te deelen, waar Phoebe, de edelmoedige zuster in Jesus-Christus, verblijf hield.

— Rust een oogenblik uit en neem eene kleine verfrissing, terwijl ik het zegel verbreek, hernam de priester, als gij tenminste niet eene bijzondere zending bij onze zuster te vervullen hebt.

— Neen, doch ik verlang vurig naar inlichtingen betreffende een persoon die, naar ik geloof, zich reeds verscheidene jaren metterwoon te Corinthe gevestigd heeft en in al dien tijd niet naar Athene is teruggekeerd.

De priester beschouwde Lucius met onderzoekenden blik.

— Gij wenscht dus een persoon op te sporen, die eertijds te Athene woonde? Wacht, tot ik deze regelen heb ingezien, waarna wij die zaak uitvoeriger bespreken zullen.

Dit zeggende, begaf hij zich naar zijn studeervertrek, om de brieven te lezen welke inhoud hem volkomen onbekend was.

Lucius nam een zetel en zette zich neder in de vestibule, welke naakte wanden van alle versierselen ontbloot waren.

Nauwelijks waren eenige oogenblikken verlopen, of de gordijn, welke den ingang verborg, werd teruggeschoven en verschaftte toegang aan twee eenvoudig gekleede vrouwen.

Een der vrouwen verbleekte bij het zien van Lucius. Zij bleef onbewegelijk staan en staarde den knaap met wijde geopende oogen aan.

— Wat is er nog? vroeg de andere dame, de ontroering bespeurende, welke hare gezellin overmeesterde.

Ook Lucius scheen als verstomd door eene flauwe herinnering aan de edele gelaatstreken der vrouwe.

Dit tooneel duurde slechts een paar minuten, waarna een diepe zucht aan de borst der matrone ontsnapte, en zij ten prooi aan de hevigste ontroering uitriep:

— Het is... ja, het is Lucius, het is mijn teedergeliefd kind!

Bij deze woorden sprong Lucius op en wierp zich in de armen der welbeminde, teruggevonden moeder.

— Moeder! Moeder! riep hij uit en beiden verloren zich in zóó vurige omhelzingen, dat Phoebe, vreezende dat eene te groote blijdschap hare vriendin noodlottig konde worden, zacht de hand op den arm des jongelings legde, zeggende:

— Weest voorzichtig; hare gezondheid is zoo zwak!

Lucius gaf aan die waarschuwing gehoor, nam zijne moeder in de armen en legde haar voorzichtig neder op een rustbed.

Vervolgens knielde hij neder en beschouwde met onzegbare liefde de gelaatstreken der dierbare vrouwe, terwijl Phoebe zich verwijderde, teneinde iets te gaan halen, door middel waarvan zij hare bezwijmende vriendin tot zich zelve konde brengen.

Spoedig keerde zij terug met een schaal kruidwijn, waarvan Lucius zijne moeder eenige druppelen in den mond goot.

Na korten tijd ontwaakte de matrone uit hare bezwijming en, terwijl zij vol medelijden den blik op haar kind sloeg, sprak zij:

— Dierbaar kind! gij zijt zwak en hebt dien drank noodig.

Vervolgens wierp zij een oogslag op de grove, halfversleten kleederen haars zoons en scheen te willen vragen, welke droevige geheimen achter dat alles verborgen waren.

Lucius echter oordeelde het niet raadzaam, haar nu reeds zijn wedervaren in bijzonderheden mede te deelen.

Nadat hij een teugje wijn genomen had, zette hij zich aan de zijde zijner moeder neder en hernam:

— Ik ben zeer vermoeid, want ik heb heden een weg van verscheidene uren afgelegd.

— Gij hebt dus Rome verlaten, maar... maar mijne kleine Cecilia?...

— Cecilia is in veiligheid, moeder, zij woont te Athene.

Gedurende eenige oogenblikken sloot zij de oogen, terwijl eene zoete glimlach over haar gelaat gleed.

— Had ik u niet gezegd, Phoebe, dat God mijne kinderen in de armen hunner moeder zoude terugvoeren? En gij, mijn kind, dierbare Lucius, welke aanwijzingen voerden u hier heen?

— Ik zocht u, als ware ik zeker van mijne zaak; te oordeelen naar hetgeen Junia zich liet ontvallen, moest gij te Corinthe wezen. De voorname reden mijner komst te dezer plaatse is echter, dat ik door de Kerk van Athene tot die van deze stad werd afgevaardigd om haar mede te deelen, dat men te

Rome eene hevige vervolging tegen onze broeders heeft verwekt.

— Gij komt vanwege de Kerk van Athene? vroeg Metella, (want zij was het), terwijl zij met de hand over het voorhoofd gleed als ware zij ten prooi aan zinsbedrog. Kent gij de Kerk van Athene?

— Ik ben Christen en lid der Kerk.

Een vreugdestraal schitterde opnieuw in het oog der overgelukkige moeder.

— En Cecilia? Is ook uwe zuster aan hetzelfde geluk deelachtig?

— Cecilia, antwoordde Lucius, is ook Christin, eene der vurigste van Athene, voegde hij er met warmte bij.

— O! genoeg! Phoebe, laten wij den Heere danken of ik sterf, vóórdat ik mij van dien heiligen plicht gekweten heb!

De overmaat van vreugde had haar inderdaad zoo krachtig aangegrepen, dat men het noodig oordeelde, de hulp van een geneesheer in te roepen.

De man der kunst bespeurde geene verontrustende teekenen en schreef slechts kalmte voor.

Te oordeelen naar den stand van zaken, vreesden de in het huis des Corinthe priesters vergaderde geloovigen, dat Nero de vervolging over al de deelen van zijn rijk zoude uitbreiden.

Men wist zelfs, dat een bode van Rome brieven voor den prefekt had overgebracht.

Na eenige weken tusschen hoop en vrees gedobberd te hebben, werden de leden der kleine kudde eindelijk te dien opzichte gerustgesteld.

Intusschen had men de brieven naar Dionysius afgezonden, om hem de lotgevallen van Lucius mede te deelen en tevens om hem te verzoeken, dat hij eene hernieuwde poging zoude wagen, teneinde Valeria's hart tot mildere gevoelens aangaande Cecilia te stemmen.

Dionysius aarzelde niet, doch zijne pogingen leden weder schipbreuk.

Daar Metella intusschen geheel hersteld was, meende men, haar de redenen van Cecilia's wegblijven niet langer verholten te moeten houden.

In den aanvang had men haar gezegd, dat het moeilijke der reis hare dochter te Athene terughield, doch thans openbaarde men haar rondborstig, dat ketenen, slavenketenen, het teergeliefd kind kluisterden.

— Mijne... Cecilia... slavin... te Athene! riep Metella uit, terwijl zij op elk woord den nadruk legde. Voor haar dus begon ik zulk eene warme genegenheid te koesteren, toen Livia ons in het verlopen jaar een bezoek bracht!

— Ja, het is uwe dochter zelve, die gij toen wildet vrijkopen, ofschoon niemand onzer destijds wist dat zoo nauwe banden u aan die heldhaftige Christin hechtten, hernam Phoebe.

— O! Ik zal eene hernieuwde poging aanwenden! vervolgde Metella. Hoe hardvochtig Valeria ook zijn moge, zij zal zich laten vermurwen door de gebeden en tranen eener moeder. De Almachtige zal hier te mijnen gunste de kracht van zijn arm doen gevoelen. Ik zal gaan, om met mijn kind terug te keeren.

Niemand poogde haar van dit voornemen terug te brengen, want men begreep, dat dit middel het eenige was, dat kans van slagen bood.

Verwonderlijk! Van af den gelukkigen stond des wederziens, keerden de krachten van Metella terug en herkreeg haar voorheen zoo bleek gelaat den bloos der gezondheid.

Na verloop van eenige weken gevoelde zij zich in staat, de reis naar Athene te aanvaarden.

Vergezeld door Lucius, nam zij haar intrek bij Dionysius, die haar voor den geheelen duur van haar verblijf, herbergings had aangeboden.

Onderweg bleef Lucius een weinig achter, om met Junia te spreken en haar het gebeurde mede te deelen.

De arme vrouw was bleek en scheen zich ongelukkig te gevoelen.

— Zijt gij ziek? vroeg de knaap.

— Neen, ik ben niet ziek geweest, doch ik ben ellendig, diep nedergeslagen. Verhaal mij thans een en ander aangaande uwe moeder, mijne edele meesters.

— Haar toestand is gunstiger. O, Junia! waarom toch hebt gij mij de plaats harer ballingschap zoolang verborgen gehouden?

— Omdat uw vader mij bij de goden deed zweren, u immer van haar verwijderd te houden. Ik heb alles gedaan, wat in mijn macht stond, om dien duren eed niet te schenden, zelfs op den dag, dat ik u die manuscripten ter hand stelde. Nu hebben de goden mij verlaten en ben ik zonder vrienden, geheel alleen op deze wereld...

— Gij dwaalt, Junia, mijne moeder zal uwe vriendin zijn; gij zult onzen God en Zaligmaar leeren kennen en aan de zijde van Arnobios gelukkiger zijn dan ooit.

De oude pleegmoeder scheen niet afkeerig van deze troostreden, doch zij schudde treurig het hoofd en hernam:

— Ach! Ik ben niet waardig het oog op uwe moeder te slaan. Zekerlijk zal ook uw God de hoog bejaarde vrouw van zijn Aanschijn verwerpen die hare beste dagen sleet in den dienst van hen, die gij ijdele afgoden noemt.

Lucius kon niet langer vertoeven, want de draagkoets zijner moeder was het huis van Arnobios reeds voorbij getrokken.

— Junia, zeide hij nog, goede Junia, moeder zal u vergeving schenken en onze Heer Jesus-Christus u als Zijn kind aannemen.

Hierna sloeg hij den weg naar Athene in, om zich aan de zijde van Metella te voegen.

Bij Dionysius aangekomen, gunde de matrone zich nauwelijks den tijd, van kleederen te verwisselen.

Nog eenmaal omhing zij zich met een gewaad, even kostbaar als dat, wat zij voor hare verbanning gewoon was te dragen.

Vervolgens richtte zij hare schreden naar Valeria's woning, waar zij zich deed aandienen.

Op dat oogenblik las de jonkvrouw iets voor aan Livia, die allengskens hare gezondheid en het gebruik der rede terugbekwam, doch nog zoo zwak was, dat men hare verzorging nog niet uitsluitend aan slavinnen kon toevertrouwen.

De aankondiging van het bewuste bezoek veroorzaakte Valeria eene onaangename stoornis, waarom zij Cecilia deed roepen, ten einde zich door bemiddeling van deze te doen verontschuldigen.

Tevergeefs zocht men Cecilia, zoodat Valeria wel genoodzaakt was, de bezoeker te ontvangen.

Het voorkomen van Metella maakte een diepen indruk op haar.

Hoe groot echter was niet hare verwondering, toen zij de edele, rijk gekleede vrouw op de knieën zag vallen om met gevouwen handen en onder het storten van overvloedige tranen de vrijheid van haar kind af te smeecken!

— Uw kind! riep Valeria uit, terwijl zij ten toppunt van verwondering de smeekende in het bleek gelaat zag.

Zij hield Metella voor eene krankzinnige en wilde reeds Anicetus ter hulpe roepen, toen Cecilia uit de alkove, welke aan Albina's vertrek grensde, te voorschijn trad.

— Mijne Cecilia! mijn kind! mijne sedert zoo lang verloren dochter! riep Metella uit, het meisje in de armen sluitend.

Eenige minuten verloren zich moeder en dochter in de vurigste omhelzingen, doch plotseling herinnerde zich Metella de tegenwoordigheid van Valeria.

— Op de knieën! Cecilia! Op de knieën met mij, en smeeke uwe meesteres, een losprijs voor uwe vrijheid te aanvaarden! O! edele jonkvrouw, vraagt alles, wat gij wilt; ik ben rijk en van edel bloed...

— Rijk!... Edel!... zegt gij. Maar gij weet niet, dat Cecilia u onteerd heeft. Zij is Christin!

— Ook ik ben Christin, en daarom moest ik van echtgenoot, kinderen, bloedverwanten en vaderland scheiden, daar men mij uit Athene verbannen heeft, omdat ik mijn Meester niet wilde verloochenen. En meent gij dan, dat het eene oneer is, discipel te wezen van Jesus-Christus, den Koning der koningen, den Heer der heeren? Neen, neen! het is eene eer, een onschatbare eer! Duizendmaal liever zag ik

mijne dochter christinne en slavin, dan koningin en dienaress der afgoden...

Valeria was intusschen van hare verwondering bekomen, en hernam:

— Cecilia heeft opgehouden slavin te zijn. Van af het oogenblik, dat hare moeder haar terugeischt, is zij vrij.

— Welaan! richt u op, vervolgde zij, toen Metella ten teeken van dankbaarheid eene diepe buiging maakte.

De vreugde van Cecilia was onbeschrijfelijk.

Voordat zij met hare moeder in de draagkoets steeg, snelde zij tot Albina en Drusille, om haar deelgenooten te maken van het onverhoopte geluk dat haar geschonken werd.

— Cecilia, dierbare Cecilia, sprak de blinde, God heeft alzoo uw gebed verhoord. Zulden ook Augusta en Valeria de uitwerkselen van Zijne oneindige goedertierendheid ervaren?

Eenige maanden daarna had God geantwoord.

Moeder en dochter streden lang en pijnlijk, doch eindelijk verscheen haar de engel des lichts en deed haar den palm der overwinning wegdragen.

Cecilia en Lucius volgden hunne moeder naar Corinthe.

Weldra zou Athene drie nieuwbekeerden in haar boezem ontvangen.

Dionysius, de eerbiedwaardige priester des Heeren, bevond zich eveneens ter plaatse.

Een vurig gebed vloede in de lieflijkste akkoorden van de lippen der aanwezigen, toen de deur der zaal geopend werd en toegang verschaft aan Augusta, Valeria en Junia, die met hare getuigen binnen traden.

— Mijne broeders, zeide Dionysius, de drie neophyten aan de gemeente voorstellende, zij, die eertijds blind waren, zijn verlicht door den Geest Gods; die in haar den wensch deed geboren worden, zich aan onze zijde te scharen teneinde de Waarheid en het leven te leeren kennen en liefhebben.

— Dat zij binnentreden, antwoordden de

vergaderden, waaronder men ook Albina en Livia ontwaarde.

De priester sprak eene bezwering uit en zond een dankgebed tot den Almachtige.

Vervolgens voerde men eenige kleinen binnen de zaal. Dionysius zegende hen uit de vol-

heid zijns harten en sprak, zich diep ontroerd tot de aanwezigen richtende:

— Mijne broeders en zusters, tenzij gij u bekeert en dezen kleinen kinderen gelijk wordt, zult gij het Rijk der Hemelen niet binnengaan!

HOOFDSTUK XLVII

DE FAKKELS VAN NERO

Te zes uur in den namiddag begaf de Keizer zich met Poppea en zijn gevolg naar den tuin van het Vaticaan, welks meer dan honderdjarige olmen en pijnboomen zelfs nu, in het heetst van den zomer, heerlijke schaduw boden.

Een aantal fonteinen zonden hier, uit hare albasten bekkens, zilveren waterstralen omhoog.

Kunstig aangelegde beekjes, door de Claudische waterleiding gevoed, ruischten door de grotten en stortten langs de met mos en kamperfoelie begroeide rotshellingen naar beneden.

Overal in het rond laag struikgewas, palmboomen, prachtige bloembedden, kortom, in de onmiddellijke nabijheid van de hoofdstad, een stukje van een Campaneesch landschap.

In de prachtige Pan-laan, die het park van het noorden naar het zuiden lijnrecht doorsneed, had de vrijgelatene Paulo, die weder het Heidendom had aanvaard, op last van den Agrigentijn, drie eindeloze tafels gedekt.

Zoover het oog reikte, schitterden de kruiken, de bekers, de bloemversieringen, de borden en de pronkschotels.

Wel had men geen voldoende aantal rustbanken kunnen bijeenbrengen, maar het volk was niet gewoon aan de tafels te liggen, zooals de voorname Romeinen.

De gladgeschaafde banken, waarover Gallesische tapijten waren uitgespreid, schenen voor dit gezelschap ruim voldoende.

Ongeveer tachtigduizend personen waren door Claudius Nero uitgenoodigd.

Het geheel bood een niet te beschrijven schouwspel aan!

Achtduizend slaven waren gedurende anderhalf uur onophoudelijk bezig om de onafzienbare menschenmassa van spijs en drank te voorzien.

Ook het Keizerpaar, Tigellinus, de militaire tribunen, een twintigtal adellijke senatoren en het geheele hof — met uitzondering van Seneca, die plotseling ongesteldheid had voorgewend — namen aan dezen reusachtigen maaltijd deel.

In de naaste omgeving van den Keizer merkte men ook diens jongsten vertrouweling Helius.

Deze gunsteling, een vrijgelatene, verstond, bijna nog beter dan Tigellinus, de kunst, om den keizer te vleien en elke zwakheid als eene heldendaad, elke misdaad als een recht, dat aan den troon toekwam, te prijzen.

De wreedaardige, hardvochtige uitdrukking van zijn gelaat deed hem op een varken gelijken, zonder dat hij echter afstiet door buitengewone leelijkheid.

De Pretorianen waren op eene in het oog vallende wijze naar alle richtingen verdeeld. Een groot aantal spionnen luisterden de gesprekken af, want men trachtte nog steeds de verspreiders op te sporen van het gerucht dat de Cesar de aanstoker was geweest van de vreeselijke ramp, die de hoofdstad had getroffen.

Een ridder uit Nola en twee Meneniërs — neven van Lucius en Didus Menenius, die als offers van hunne vijandschap tegen den keizer waren gevallen — waren even voor den aanvang van het feest gevangen genomen.

Ten einde het volk niet al te opgewonden te maken, had de Keizer bevolen, dat er niets dan lichte Vesuvius-wijn, nog voor de helft met water aangengd, zou worden geschonken.

Toch bereikte de uitgelatenheid van de spijzende menigte eene bedenkelijke hoogte, zoodat Paulo zijne slaven voortdurend tot spoed aanmaande.

Eindelijk waren de zoo genaamde bellaria verorberd.

Een laatste dronk, een « leve de Keizer en de bekoorlijke Poppea... » daar klonk eene schetterende fanfare, waarvan de echo's door alle heuvels werden weerkaatst, boven de hoofden der tachtig duizend Romeinsche burgers.

Met verbazende snelheid werden de tafels verlaten.

Alles stroomde, brandend van nieuwgierigheid, door de talrijke zijpaden naar de feestruimte, waar het volk in een wijden kring amphitheatersgewijze plaats nam.

Deze prachtige feestruimte, door zachtglooiende hellingen omringd en met de schitterende tribune voor het hof in het midden, was door Sephonius Tigellinus, een meester in het regelen van feesten en het opsporen van nieuwe vermaken, in gereedheid gebracht.

Niets verried de snelheid, waarmede het reuzenwerk had moeten worden voltooid.

De hemelhooge populieren en ahornboomen, die, nog weinige dagen geleden, de ruimte hadden gevuld, waren even spoorloos verdwenen als de marmeren tempel en de met bloemen begroeide hoogte, waarop hij gestaan had.

Frisch, een weinig besprenkeld zand lag op het graf van deze heerlijkheden, zóó glad, alsof hier nooit de fantastische wanorde van eene bijna ondoordringbare wildernis had geheerscht.

Ijzeren fakkeldragers, hemelhooge luchters

met reusachtige pekpannen, zilveren pronklantaarns met schijven van dun hoorn of glimmend glas, waren in zulk een ontelbaar aantal opgesteld, dat zij de geheele arena wel daghelder moesten verlichten.

Dicht voor de tribune des Keizers, in de langste middellijn van den kring, waren, op afstanden van ongeveer een meter, meer dan driehonderd kuilen gegraven, terwijl de uitgeworpen aarde er naast lag.

Nauwelijks hadden de Imperator met Poppea Sabina op het met een troonhemel overdekte pulvinarium plaats genomen — de leden van het hof lagen reeds op de voor hen bestemde plaatsen — of de Keizerlijke slaven droegen, vier aan vier, reusachtige palen binnen den kring, die in de gereed gemaakte kuilen werden geplaatst, waarna de grond er om heen vast werd aangestampt.

Aan het bovenste, breedere einde van iederen paal bevond zich een menschelijk wezen, tot aan de schouders met werk omwonden, en met dik ijzerdraad aan een dwarsbalk bevestigd.

Het geheel was met vloeibaar gemaakt was en pek, met teer en olie rijkelijk bestreken.

Deze driehonderd menschen zouden, bij het invallen van de duisternis, door de slaven van den Imperator als fakkels worden aangestoken.

— De Nazareners! klonk het van alle kanten.

— De Nazareners in het pekgewaad!

— Zou deze tunica hun bevallen?

— Vloek over de brandstichters!

— Vloek over de ongeloovigen, die zich aan Rome hebben vergrepen!

— Nu zullen zij eens ontwaren welk een liefelijke element het verterende vuur is!

Vijf minuten later waren al de martelpalen in den grond bevestigd.

De slaven verdwenen zoo snel mogelijk.

Eene wemelende schare bekoorlijke danse-ressen kwam, aan eene luchtig zwevende wolk gelijk, uit het naburige struikgewas te voorschijn en bestrooide den grond rondom de palen met rozen en viooltjes, opdat, zooals Tigellinus zich uitdrukte, in het gezegende rijk

van Claudius Nero zelfs de doodstrijd iets feestelijks zou hebben.

Daar stonden zij nu, de geloovigen in Christus!

Eenige jammerden luid, drie of vier had de angst reeds gedood.

De meesten echter, en daaronder niet alleenforschgebouwde mannen en jongelingen, maar ook meisjes in den eersten bloei der jeugd, hielden den blik naar den hemel gericht en mompelden met zachte stemmen een vroom gebed.

Rechts van het pulvinarium des Imperators, een weinig lager, stond een sierlijk, breed, kunstmatig gesmeed rustbed met zwellende kussens, eveneens met een baldakijn overdekt: de plaats van den onverstoorbaren Tiggellinus.

Hij straalde van zelfvoldoening; het aristocratische, door den wijn lichtgekleurde gelaatscheen jonger dan gewoonlijk.

Eensklaps viel zijn blik op een der rampzalige slachtoffers van Nero, waarin hij Nicodemus herkende. Deze was bewusteloos, toen de slaven hem hadden binnengesleept. Nu hij aan het kruis hing, bekwam hij stilaan en ontwaakte uit zijn verdooving.

Eene huivering van afschuw overviel hem, toen hij de jammerlijke ellende om zich heen en de walgelijke vertooning aan zijne voeten ontwaarde.

Buiten zich zelven van afkeer staarde hij op dit mengelmoes van wellust en ongevoelighed, waaruit een verpestende adem opsteeg, als uit den zondenpoel van Gomorra.

En ziet, op eenmaal erkende hij de volle grootte en het gewicht van zijne eens zoo ijverig gevoede dwaling.

Neen, deze weerspannige, afschuwelijke, door en door ontaarde wereld moest eerst geheel ten gronde gaan, alvorens de bodem voldoende bemest was voor de zaadkorels van het Christendom.

Voorloopig konden zij slechts wortel schieten onder de daken der armen en ongelukkigen, in de hutten der lijkendragers, bij de schippersknechten aan de overzijde van den

Tiber, in de arbeiderswoningen en slavenhokken.

Van beneden af moest het menschedom wedergeboren, vervormd en ontvankelijk gemaakt worden voor het woord Gods, niet van den troon af, waar het toppunt van harteloosheid en gemeenheid was bereikt.

En toen dit alles hem helder en duidelijk was geworden, zag Nicodemus ook in wat daar echt en edel was geweest in zijn streven en wat hem tot zelfzucht had aangedreven.

— Het was Satanas, die mij in verzoeking heeft gebracht, mompelde hij tusschen de op-eengeperste tanden. Aan hem, den wereldverderver, heb ik mijne rust en den vrede mijner ziel ten offer gebracht. Wee mij, ook u heb ik opgeofferd, liefelijke Christina, die mij door den Schepper was toevertrouwd als een lam aan den herder. Goedertierende Vader, zoo het mogelijk is, schenk mij vergiffenis!

Ik heb gezondigd tegen U en Uwe geboden! Ik ben niet waard met al deze geloovige broeders en zusters den dood in te gaan!

Heete tranen stroomden over zijn gelaat, doch plotseling fronste hij de wenkbrauwen.

— Zoo mijn leven dan te vergeefs is geweest, wil ik stervend nog getuigenis afleggen van de goddelijke waarheid. Misschien vind ik dan nog genade in de oogen van den Almachtige!

Fier wierp hij het hoofd in den nek.

— Claudius Nero Cesar! riep hij met donderende stem, hebt gij den moed een laatste woord te hooren van den stervenden Nicodemus?

Er volgde eene pijnlijke stilte op deze uitdagende woorden van den martelaar.

De Pretorianen keken naar hun gebieder, als wachtten zij op een teeken om den vermetele de speer door de borst te stooten.

Nero richtte zich echter op en sprak hoonend:

— Spreek, mijn vriend, maar haast u wat!

— Nero, ving Nicodemus aan, ik weet, dat van u en uwe lage trawanten geene erbarming te hopen is. Niet God, maar Zijn tegenstander van het begin der wereld af, heeft uwe zielen uit slijk en bloed saamgeknood!

Deze wereld rust nog steeds in des Satans schoot, dààrom zijt gij Imperator, want gij komt hem in duivelschen arglist en in onge-rechtigheid het meest nabij!

Maar ik waarschuw u! God laat niet met zich spotten! Hij, de Almachtige, die ons den moed verleent, zonder eenige vrees den dood in te gaan, ten aanzien van u en uwe gemeene trawanten, Hij zal dit ellendige menschenge-slacht van de aarde doen verdwijnen!

Uw einde is nabij! Reeds hoor ik in de verte het rollen van den donder, reeds zie ik de blik-semstralen, die u zullen verpletteren! Al uwe macht is als een stroohalm in den wind!

De nieuwe zondvloed zal spoedig zijne slui-zen openen en het eenige wat dan zegevierend zal uitsteken boven de puinen van uwe heer-lijkheid is het kruis van Jesus-Christus! Gij zijt bleek geworden, Claudius Nero, gij wordt ongeduldig!

Wij, daarentegen, getrouw aan het voor-beeld van onzen Heiland, wij smeeken God om genade, zelfs voor u, onzen doodsvijand! Strijdgenooten in den dood! Bedwingt uw rechtmatigen haat! Heft uwe oogen ten hemel op en bidt met den onwaardigste van uwe ge-meente: « Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen! »

Een zacht gemompel ging door de rij der Nazareners.

Onmiddellijk daarna gaf de langgerekte toon van een tuba het teeken.

Eenige honderden slaven stortten zich met hunne sierlijke handfakkels op de slachtof-fers.

In het volgende oogenblik stond het met teer en was ingesmeerde werk in lichtelaaie...

Het « Ave Cesar » van de banken der toe-schouwers overstemde het angstgeschrei van de ongelukkige gemartelden.

— Welk een Olympisch feest! Welk eene

zee van licht! Klapt in de handen, Quiriten! Klapt in de handen voor de fakkels van Clau-dius Nero Cesar!

Tigellinus maakte van de opgewondenheid van het volk gebruik, om de drinkschaal op te heffen en uit te roepen:

— Fakkels van Nero, dezen dronk wijdt u Tigellinus, de gevloekte!

— En dezen Nero zelf, sprak de Keizer zij-ne schaal opheffende, Nero, die het sprookje van den Galileër van de aarde zal verdelgen, zooals thans de vlam uwe lichamen verdelgt!

In de verte ruischten de tonen der feestmu-ziek.

Nu en dan vernam men nog een enkelen zachten klaagtoon van de slachtoffers, maar weldra verstomde ook deze.

— Flikkerende vlammen, verteert mijn ge-brekkelig lichaam, klonk uit den mond van een vijftienjarig meisje, mijne ziel zal uit de asch opstijgen naar de hoogten des lichts! Halle-juah!

Ook Nicodemus verzamelde nog eenmaal al zijne geestkracht.

— Hoort, gij verblinden! riep hij met luid klinkende stem. Hier, in den gloed, die het merg in mijne beenderen verteert, zeg ik: de God van Jesus-Christus is de eenige ware God, en alle heil komt van Hem! Vader in den Hemel, erbarm u mijner! Vergeef mij mijne zon-den! Amen!

Geen ander geluid werd meer uit de rij der martelaren gehoord dan het knetteren van de vlammen.

Een voor een braken de palen af en werden de halfverbrande lijken door de slaven weg-gevoerd.

Bij de tonen der algemeen geliefde Gadita-nische melodie, « Heerlijke rozen... » werden de andere lichten als met een tooverstaf ont-stoken. en nu ving in den tuin een afschuwelijk schouwspel aan.

HOOFDSTUK XLVIII

DE MISMOED VAN PAULO

Een jaar was voorbijgegaan.

Weder naderde de tropische hitte en met haar de dag, waarop de verwoesting van Rome een aanvang had genomen.

Geheele wijken waren reeds weder schooner en glansrijker dan te voren, uit de puinhoopen verzezen. Breede, regelmatige straten, aan beide zijden met kolonnaden, hadden de stegen en gangen van vele hoekige en ongunstig bekend staande stadsgedeelten vervangen.

Het puin was op reusachtige vrachtschepen stroomafwaarts tot Ostia vervoerd, om de ongezonde moerassen in de nabijheid der havenstad te helpen dempen.

Dank zij de premiën, die de Keizer tot een zeker tijdstip had uitgelooft voor elk nieuw gebouw, overtrof de ijver van particulieren en bouwmeesters iedere verwachting.

Men werkte dag en nacht door. Zelfs de brandende Julihitte deed den arbeid niet geheel staken.

Een nieuwe, verjongde geest had zich bij de Romeinen ontwikkeld, zoodat de verjaardag van de vreeselijke ramp wel is waar met een ernstig, doch niet met een droefgeestig en neerslachtig gevoel werd begroet.

De wingewesten, voornamelijk Klein-Azië en Griekenland, hadden moeten bijdragen om de schatkamers van den Imperator te vullen, en deze strooide het buit gemaakte goud met volle handen over de hoofdstad uit.

Eene soort van privaat-college — Helius, de man met de varkensoogen, stond aan het hoofd — was benoemd om te beraadslagen hoe men voor de keizerlijke geldkist telkens nieuwe bronnen zou vinden en de methode, die men daarbij volgde, was eene bespotting van elk gevoel en recht.

Tegen het midden van September werden de werkzaamheden met kracht hervat.

Uit Gallië en Hispanië waren duizenden werklieden ontboden.

Indien op deze wijze de arbeid werd voortgezet, kon men tegen het einde des jaars de voltooiing tegemoet zien van het laatste huis, behalve natuurlijk het binnenwerk, vooral wat de decoratie betrof, want de heeren uit den adel en den ridderstand waren niet met weinig tevreden.

Het hof had den geheelen zomer te Bajea doorgebracht en wel in de prachtige, nieuwe villa, waarvan de vrijgelatene Paulo de kosten toenmaals op negenhonderd millioen had geschat, terwijl zij inderdaad met al hare kunstschatten en weelderige inrichtingen, meer dan een milliard had verslonden.

Op het dak van deze villa was een tuin aangelegd met boomen, planten, bloembedden, fontein en een vijver van ongeveer dertig ellen in het vierkant, waarvan de rand geheel uit onyx bestond.

Eene bark van cederhout, voor twee personen en een roeier, lag hier aan den stam van een prachtige waaierpalm vastgebonden.

Poppea noemde dit « Solarium » haar « hangenden tuin ».

Toch was Claudius Nero door dit meesterstuk van verkwisting niet ten volle bevredigd.

Hij droomde dan iets grootschers en dit grootschere was aan den Esquilinischen heuvel in Rome verwezenlijkt: het Oostersche tooverpaleis, dat bij het verbaasde volk den naam van het « gouden huis » had verkregen.

Op een avond, tegen het einde van Oktober, bevond zich het keizerlijke paar onder de palmen van den hangenden tuin en staarde naar de golf van Bajea, waar juist de van Ostia komende keizerlijke triremis « Ichtys » met eene sierlijke wending binnenliep.

Tigellinus stond naast den Keizer.

Op een gemakkelijken, ronden stoel, eenige schreden van het keizerlijke paar verwijderd, zat Paulo, die zoo even van Rome was aangekomen.

Op den achtergrond zat Cassius met eenige slavinnen van Poppea druk te praten.

— Gij ziet het, gebieder, sprak de vrijgelatene en wees naar de triemis, hoe juist de opperstuurman zijne vaarten berekent. Twee uur vóór zonsondergang zou hij bij den tempel van Hercules ankeren.

— Ik dank u, antwoordde de Imperator. Wij zullen nog heden avond vertrekken. Na alles wat gij mij hebt medegedeeld, durf ik verwachten nu eindelijk een tehuis te zullen vinden, mijner waardig.

— Een tehuis uit louter goud en edelgesteenten, waaronder er vele zijn, die de waarde van deze villa nabij komen.

— Gij hoort het, Poppea. Blinkende gouden platen bedekken de wanden. In dit koninklijk metaal zal uw bloeiend gelaat duizendvoudig worden weerkaatst. Uw voet schrijdt daar over akanthuskleurig malachiet. Robijnen, smaragden en diamanten wedijveren in glans met het daglicht, dat door schijven Phenicisch glas de schitterende zalen bestraalt. Alles wat kunst, rijkdom, scheppingskracht en vernuft, benevens onvermoeide werkzaamheid kunnen tot stand brengen, zult gij daar, in het gouden huis, vinden. Nu zal een tijdperk van bedwelling, van allesverachtende zucht naar genot, van de zaligste razernij aanbreken, zooals Nîmus en Sardanapalus niet is vertoond!

— Gebieder, gij zijt gelukkig, sprak de Agrigentijn, die zich voordeed alsof hij door innige ontroering werd aangegrepen. Heil u, lieveling van het noodlot, heil ook, Poppea Sabina, schoonste en benijdenswaardigste van alle vorstinnen! Alles hebt gij overwonnen: den laster, den haat, de wangunst, het woeden der elementen. Rondom u ademt en leeft alles slechts voor u; gij staat op het toppunt van uwe macht en de aarde is uwe voetbank!

— Wendt het af, o goden! mompelde Paulo.

— Wat zegt gij daar? vroeg de Keizer, vluchtig de wenkbrauwen fronsend.

— Ik bedoel... dat de woorden van Tigellinus de Uranionen zouden kunnen vertoornen..

— Hoezee?

Gebieder, gij weet het: bij elk volk bestaat het geloof, dat het roemen op het geluk, zooals de doorluchte Sophonius doet, niets goeds voorspelt. Daarom smeekte ik den goden het ongeluk van u af te wenden.

— Dwaasheid, antwoordde de Keizer getroffen. Wij zijn de goden! Zoo lang ik zelf nog de bliksemschichten slinger, evenals Jupiter-Zeus, vrees ik noch de zoogenaamde Olympiërs, noch het blinde, onbeduidende, dwaze Fatum. Heb ik niet reeds honderden malen ondervonden, dat ik tegen de snoodste aanvallen van dat Fatum ben opgewassen?

Zij mag op mij aanstormen, de woedende branding, die zich Anangke noemt; tegen deze borst zal zij breken en zich verdeelen, zooals de golven van de zee tegen den arduinstein van den keerdam.

Rome is tot asch verteerd: ik heb het heerlijker en prachtiger doen verrijzen dan het ooit is geweest.

Het volk raasde en tierde over dit onheil; hij spuwde zijn gal uit tot aan de trappen van den troon; ik heb het weten te temmen.

De aristocraten, die zich van den aanvang af tegen mijne grootheid hadden gekant, wijl zij daardoor tot onmacht gedwongen en neergesmaakt werden van de hoogte, waarop het verleden hen had geplaatst, hebben zich, onder de leiding van de bekwaamsten en vermetelsten onder hen, verbonden en den gevaarlijksten opstand beraamd, die ooit het hoofd eens heerschers heeft bedreigd: ik strekte de hand uit en Pico met de duizenden, die hij aanvoerde, lag verpletterd ter neer.

— En toch... mompelde Paulo.

Hij sprak niet door en wierp een schuwen blik op het gelaat van den Keizer.

Nero was echter zóó vervuld van de onaanastbaarheid zijner grootheid, dat hij niet boos werd op den vrijgelatene.

— Spreek vrij uit, zoo gij iets op het hart hebt, zei hij lachend.

— Ik vreesde oneerbiedig en vermetel te schijnen.

— Onmogelijk! Zie. Paulo, indien er één mensch bestaat, die mijn volle vertrouwen geniet, dan zijt gij het. Ik weet zelf niet, waar-

om. Gij hebt mij veel diensten bewezen, maar dat hebben anderen ook gedaan.

Alleen mijn voortreffelijke Tigellinus is mij even trouw toegedaan als gij, anders niemand. Ik zie dat in uwe oogen, waaruit uwe sympathie mij tegenblinkt. Ja, op gevaar af, u, Sophonius Tigellinus, jaloersch te maken, moet ik het uitspreken: deze Paulo zou mij hebben liefgehad, al ware ik een bedelaar geweest, terwijl uwe vriendschap oorspronkelijk slechts den vorst heeft gegolden.

— Nero, mijn Keizer! sprak de Agrigentijn, met de hand op het hart.

— Gij behoeft u niet te verdedigen; het was misschien niets dan eene luim van het oogeblik, die mij deze woorden ingaf. Dus, Paulo, wat wildet gij zeggen?

— Ik wilde den Cesar smeecken, zich niet al te zeer in slaap te laten wiegen. De samenzwering van Pisa doet nog iedere zenuw in mijn hart trillen en het verbaast mij, mijn heer en gebieder, dat gij uwe smart zoo spoedig zijt te boven gekomen, Pisa was immers uw vriend?

— Hij noemde zich mijn « vriend », maar hij was het niet.

Hij verborg zijne helsche list onder den dekmantel zijner gehuichelde vriendschap.

— Hoe het zij: gij hadt niet de minste verdenking op hem, evenmin als op een der medesaamgezworenen, Fannius Rufus bijvoorbeeld, die met Tigellinus de Pretorianen aanvoerde, en Flavius Scevinus, die u eenmaal « zijn zoon » noemde, en thans zijn bondgenooten smeekte den eersten stoot te mogen toebrengen.

— Hoe?

— Ja, gebieder! Men heeft het voor u verzwegen, maar het is de waarheid, al de anderen hebben het verklaard.

« Ik verlang van u, als eene bijzondere onderscheiding, dat ik den eersten stoot moge toebrengen! » Dat waren de woorden, die hij in de laatste vergadering heeft gesproken.

— Hij heeft er voor geboet, antwoordde de Keizer.

— En de dichter Lucanus... ving Paulo weder aan.

— Bah! de afgunst kwelde hem. Zijne verzen waren niet half zoo goed als de mijne.

— En de beminnelijke Epicharis dan! Hadt gij van deze schoone Egyptische ooit iets dergelijks kunnen denken? Toch was zij met Pisa de ziel van den opstand! En Seneca, uw oude beproefde leermeester! Hij zelfs heeft zich door de samengezworenen laten bepraten! Waarlijk, zij moeten ongelooflijke meesters geweest zijn in de kunst om iemand te verleiden, daar zelfs Seneca aan hunne verlokkingen geen weerstand heeft kunnen bieden.

— Hij was kindsch, viel de Cesar hem in de rede.

Paulo schudde ernstig en pijnlijk het hoofd.

— In zijn stervensuur bewees hij het tegendeel. Evenals Socrates dronk hij kalm en onverschrokken den giftbeker ledig, alsof de dood niets was dan het opstaan van een vroolijken maaltijd. Ik moet het uitspreken: Seneca heeft mijne bezorgdheid verdubbeld.

— Ik begrijp u niet, sprak Poppea. Indien hij nog leefde, welnu, dan zoudt gij reden hebben hem te vreezen. Thans echter, nu hij de straf voor zijne trouwbreuk heeft ondergaan, kan de herinnering onzen trots slechts verhoogen, evenals de dood van den heerschzuchtigen Thræsea en den huichelachtigen Soranus.

— Ook Træsea stierf als een held! Meermalen hoorde ik de gevaarlijke woorden naspreken, die hij uitriep, toen hij de hand met de doorgesneden aderen naar den hemel ophief: « Aan u, Zeus, bevrijder, wijd ik dit bloed! » Het klonk heldhaftig, bij alle goden, pijnlijk! Tien jaren van mijn leven zou ik geven, indien hij minder heldhaftig geweest ware! Maar ik dwaal af. Hetgeen ik wilde beweren, is iets anders. Veroorlooft gij, gebieder, dat ik voortga?

— Natuurlijk, lachte Nero.

— De samenzwering van Pisa werd gelukkig verijdeld. Gij hebt over het Fatum gezegevierd. Maar hoe kwam dat? Had Flavius Scevinus zich kalmer gehouden en zich minder theatraal aangesteld, wie weet, wie weet... Milictus, de sluwe vrijgelatene, wien hij den dolk overhandigde om te slijpen; Milictus wien hij toeriep:

Dit wapen is heilig! Milictus, met wien hij zijn testament opmaakte, zie, gebieder, dat was toch de aanleiding tot onze redding! Had Milictus de zaak niet nog ter elfder ure ver-
raden...

— Dat is het juist! viel de Keizer hem in de rede. Mijn genius, die machtiger is dan het Fatum, roept zulke bondgenooten voor mij op! Neen, Paulo, gij ziet de zaken te donker in. Ik dank u echter. Gij hebt twee dingen bereikt. Ik voel weder hoezeer mijn welzijn u ter harte gaat en meer dan ooit, hoe hoog ik sta boven de wisseling der dingen.

Zoo sprekend stond hij op en ging naar de borstwering, die den tuin omringde.

Poppea volgde hem, terwijl de Agrigentijn met Paulo achterbleef en dezen verwijten deed over den onverkwikkelijken toon, dien hij had aangeslagen.

— Heer, zei Paulo, met een twijfelenden blik op het gelaat van Tigellinus, reeds langen tijd hebben die gedachten mij gekweld en eindelijk moest ik ze uitspreken. Ik heb hem lief, want mijn leven lang heb ik niets dan goedheid van hem ondervonden, en bovendien, zooals hij immers zelf heeft gezegd, het is, alsof een geheime band ons aan elkander geketend houdt. Het komt mij voor, dat een openhartige waarschuwer meer nut kan stichten dan de welwillendste dweper, die alles rozekleurig inziet.

— Gij doelt op mij. Ik schilder echter niet met overdreven kleuren, maar laat hem de werkelijkheid aanschouwen. Het rijk van Nero wordt ontegenzeggelijk door een hemelschen glans bestraald en hij zelf staat op een voetstuk van goddelijke grootheid. Ik geloof aan de onwrikbaarheid van zijn geluk, dat ook het mijne is! Gij waart toch vroeger zoo zwartgallig niet! Ga, laat u een flink maal voorzetten en drink u een roes aan goeden Cypriër!

Uw bloed wordt te dik; gij hebt eene opfrischingsch noodig. Trouwens; alle voorbereidende maatregelen zijn getroffen, wij reizen met zonsondergang af.

Evenals Tigellinus tot Paulo, sprak Poppea tot den Keizer. Ook zij was door groothedswaanzin vervoerd en meende dat zij het Fatum de wet kon voorschrijven. Er schitterde iets in hare anders zoo sluwe oogen, dat aan de geestverrukking eener profetes deed denken.

— Ja, fluisterde zij, wij zijn en blijven de bedwingers der Moïra. Geen vorst heeft zich ooit aan zulke gevaren blootgesteld als gij, maar ook geen van hen heeft er met zooveel Olympische kalmte om gelachen. Uw geluk is voorbeeldeloos! De toekomst behoort aan u en aan uw geslacht.

— Poppea, fluisterde Nero zacht.

— Ja, ging zij voort, ik voel het met onomstootelijke zekerheid: Eenmaal, wanneer wij reeds lang niet meer zijn, zal het geslacht der Neroniërs over alle volken der aarde den scepter zwaaien.

De Parthen en Indiërs zullen den trotschen nek buigen, evenals de kleinzonen van Giso. Ik zie in mijne verbeelding reeds de toekomstige reuzenlegers zich naar het Noorden en Oosten wenden, Germanië veroveren tot aan den oever der Vistula, en het land der Sarmaten, en Rugia en het met ijs en sneeuw bedekte Scandia. Overal, waar de Neroniërs hunne standaarden planten, zal het met lauweren versierde Apollo-hoofd van hun stamvader prijken, in tempels van marmer en goud, als de eenige, waarachtige god, tot wien alle volken zich in één vurig gebed zullen wenden, wien zij zullen toeroepen: « Nero, almachtige vader van alle volkeren, erbarm u onzer! »

— Zoo zij het! riep de Keizer met schitterende oogen.

HOOFDSTUK XLIX

DE STRAF

Toen de duisternis begon in te vallen gingen Nero, Poppea en een gedeelte van de hofhouding aan boord van de Keizerlijke triemis.

Men had eene voorspoedige reis en op den morgen van den derden dag landde men bij Ostia, waar eene lange rij reiswa gens gereed stond, die het gezelschap in weinige uren te Rome brachten.

Nero, wien niets te schitterend, niets te grootsch toescheen, was bij de aanschouwing van de nieuw verrezen reuzenstad innerlijk verrast, al uitte hij zijne verbazing slechts ten deele.

Hij had een gevoel alsof de hutten van Romulus door paleizen vervangen waren: in zulke eene mate overtrof de nieuw gebouwde stad het Rome van Augustus, die er zich toch ook op beroemd had een Rome van tichelssteen en geërfd en een van marmer nagelaten te hebben.

Enkele voorname straten waren in hunne weelderige bouworde en met de prachtige zuilengalerijen aan beide zijden niet te herkennen.

Ja, zelfs de armenwijk vertoonde, in vergelijking van vroeger, eene prijzenswaardige regelmatigheid, al leverden de talrijke, van hout opgetrokken woningen het bewijs, dat ook thans, evenals vroeger, het winstbejag van hebzuchtige ondernemers eene grootere rol had gespeeld dan in het belang van het volk en de openbare veiligheid wel gewenscht was.

Eindelijk hielden de reiswa gens voor het prachtige vestibulum van het nieuwe palatium stil.

Een aantal hofbeambten en slaven, benevens eene afdeeling van de lijfwachten met hare veldteekens, wachtten in eerbiedige houding aan den ingang.

Nadat de feestelijke begroeting van de hovelingen en de Pretorianen was afgelopen,

steeg Nero met Poppea in een Perzischen draagstoel en liet zich door alle vertrekkenden dragen, ten einde aan zijne gemalin alle bijzonderheden te toonen, die hem reeds lang uit de plannen en de beschrijvingen van Paulo bekend waren.

De vrijgelatene trad als geleider van het hooge paar op.

Het reusachtige gebouw strekte zich over een groot gedeelte van den Esquilijnschen heuvel uit; de hoofdingang met de torenhooge Corinthische zuilen, lag naar het Zuiden gekeerd.

Eene kolonnade van drie rijen zuilen omgaf het eigenlijke paleis. Paulo had niet te veel gezegd, toen hij beweerde, dat geen vorstelijke woning ooit dit « gouden huis » in heerlijkheid had overtroffen.

Overal de meest dwaze verkwisting, de krankzinnigste weelde, helaas, meermalen ten nadeele van de ware kunst en het werkelijk gemak.

Alle plafonds waren van bewerkt ivoor en met edelgesteenten als bezaaid; sommige waren zóó ingericht, dat zij door één slaaf in het midden van elkander konden worden geschoven, ten einde, bij gunstig weder, ook den blauwen hemel een blik in de zalen te gunnen.

De versieringen, grootendeels in Alexandrië en Mediolanum vervaardigd, vertoonden in elke zaal een bijzonder, duidelijk in het oog vallend karakter.

Hier deden zij denken aan de door de branding omringde klippen van Caprea, ginds gaven zij den indruk van eene met bloemen bezaaide, helder verlichte weide, elders van een Paestumschen tempel.

Geene andere materialen waren gebezigd dan edele metalen, purper en zijde, hier en daar ook geurig houtwerk, afkomstig uit het ver verwijderde Taprabono of van de zuidkust van Arabië.

INHOUD

	Blz.
I Het plan van Agrippina	3
II De oude bedelaar	10
III Het drama op den berg	18
IV De tijgerin	30
V Het offer	39
VI Op zee	45
VII Het hol van moeder Barbilla	55
VIII De jonge priester	61
IX In doodsgevaar	71
X Aan het Romeinsche hof	78
XI De jonge Imperator	85
XII De ontmoeting	94
XIII De verdwijning van Christina	101
XIV De smart van Nero	107
XV De strijd tusschen liefde en plicht	117
XVI De driekantig geslepen dolk	126
XVII De brandbrief	133
XVIII Nero bij zijne moeder	139
XIX De schaking	146
XX Pallas versmaad	150
XXI De ontvoering	153
XXII Moeder en zoon	157
XXIII De keerzijde in het gemoed van den Imperator	168

TWEEDE DEEL

DE MARTELAARS VAN HET CHRISTENDOM

I Saulus	173
II De HH. Maria Magdalena, Martha, Lazarus en Joseph van Arimathea	177
III De H. Petrus te Rome	184
IV Seneca onderricht zijn leerling, dat Agrippina de moordenares van Claudius is	191
V De wraak van Christina	197
VI Octavia en Christina	202
VII De giftbloem der dwingelandij	206
VIII Arme Octavia	213
IX De twee kinderen	218
X De verachte secte	223
XI Athene	228
XII Vlucht van Lucius	233
XIII De geheimzinnige gevangene	237
XIV Het feest van Bacchus	242
XV Op zee	248

XVI Een gastmaal ten huize van Sempronius Graccus	252
XVII De samenzweerders	257
XVIII De aanslag	267
XIX Het plan van Tigellinus	274
XX De eerste aanslag	279
XXI De moedermoord	285
XXII De kerk van Athene	293
XXIII De dienst der Goden	298
XXIV Het orakel van Delphi	302
XXV Het besluit	307
XXVI Nasporingen van Lucius	312
XXVII Vrienden in den nood	317
XXVIII Nieuwstijdingen	322
XXIX Een oproer	327
XXX De ontmoeting	331
XXXI De aanklacht	336
XXXII Het vonnis	340
XXXIII De volkswoede	344
XXXIV Octavia's besluit	349
XXXV Het plan van Poppea	352
XXXVI Arme Octavia	355
XXXVII Vervolging	361
XXXVIII Licht in den avond	366
XXXIX Romeinsche lijkplechtigheid	372
XL Rome in brand	377
XLI De plichtigen	381
XLII De Christenbeul	386
XLIII De HH. Petrus en Paulus	390
XLIV De H. Marcus	394
XLV De eerste vervolging	398
XLVI Het blijde wederzien	403
XLVII De fakkels van Nero	408
XLVIII De mismoed van Paulo	412
XLIX De straf	416
L In de arena	420
LI Een bruiloftsfeest	426
LII Wat Sempronia in den kuil der Christenen zag	434
LIII De marteldood	439
LIV De Kelten	445
LV In slavernij	452
LVI Plantinus in slavendienst	455
LVII Het brandmerk	461
LVIII Het oproer der slaven	464
LIX De marteldood	468
LX Het einde van een dwingeland	471

KEIZER NERO

OF DE

eerste martelaren van het Christendom

BEWERKT DOOR

LODEWIJK VAN LAEKEN

NATIONALE DRUKKERIJ

St-Willebrordsstraat, 57 Antwerpen.

1902.

binnen en als de morgen eindelijk aanbreekt, liggen het grootste gedeelte der bewoners van Rome, in beschonken toestand op de marmeren banken van den circus uitgestrekt.

De eerste stralen van de opgaande zon worden door duizende kelen met den uitroep begroet :

— De Christenen voor de leeuwen !

- En zult gij nog naar de krocht der Nazareners terugkeeren? vroeg hij.
 — Ja, al moesten al de krachten der wereld mij tegenhouden.

In de Arena, (het wegslepen van den overwonnene).

Anthוניus haalde de schouders, en legde zich weder te bed, doch ditmaal kon de slaap zijne oogen niet meer sluiten, want in zijn brein broeide een vreeselijk plan.

Ingevolge de wet die den slavenhandelaars gebod hunner slaven afkomst door uitwendige teekens te verklaren droegen laatsgenoemden uitwendige teekens geene kronen op het hoofd, daar deze enkel den krijgsgevangenen opgezet wierden ; doch hunne voeten met krijt bestreken, duiden aan dat zij van Over-Zee afkomstig waren.

Keizer Galba, Nero's opvolger.

Enkele hadden eene witte wolle muts op, wat bediedde dat hun meester geen borg stond voor hunne hoedanigheden en niet eene der verantwoordelijkheden hem door de wet opgelegd op zich durfde laden.

Ten tweede male vertoonde het Forum zich in zijnen vollen luister aan der Armonikanen blikken ; doch had de rust die zij kwamen te genieten hun eenige krachten bijgezet, de smart toch was uit hun hart niet geweken, en